

УДК 378.04:338.48
DOI <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2024-1-09>

ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЇ, ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014.11 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА)

Лівак П. Є.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання
Український гуманітарний інститут
вул. Інститутська, 14, Буча, Київська область, Україна
orcid.org/0000-0002-0136-2607
livak777@meta.ua*

Ключові слова: вища освіта, компетентність, практика, учителі, фізичне виховання, спорт.

Формування сучасної системи освіти у сфері фізичного виховання і спорту потребує аналізу підходів до підготовки майбутніх фахівців, що сприятиме окресленню нагальних завдань щодо її покращення. Для цього необхідно комплексно оцінити напрями становлення та розвитку майбутнього фахівця в період навчання в закладі освіти. Здійснення констатувального аналізу сучасного стану процесу підготовки майбутніх вчителів фізичної культури потребує вивчення актуальних досліджень науково-методичного характеру, отриманих із відкритих джерел. За результатами проведеного дослідження визначено проблематику підготовки майбутніх учителів фізичної культури спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура), яка полягає в необхідності безперервного формування професійної компетентності протягом навчання в закладі вищої освіти. Виявлено, що вагоме значення для набуття професійної компетентності має розвиток мотиваційного складника, яка починається з рішення вступити на конкретну спеціальність і розвивається протягом усього періоду навчання. Доведено, що від мотивації залежить ступінь опанування ключових компетентностей учителя фізичної культури теоретичного й практичного характеру. Визначено, що теоретичний блок підготовки майбутніх учителів фізичної культури передбачає поступове опанування основ і специфіки фізичного виховання різних вікових груп. Установлено, що основна увага має бути приділена формуванню теоретичної підготовленості до роботи з контингентом тих, хто навчається в закладах загальної середньої освіти. Виявлено, що практичний блок підготовки має передбачати безперервність процесу розвитку практичних навичок протягом усього періоду навчання студента в закладі освіти. Стверджується важливість педагогічної практики для формування практичної підготовленості майбутніх учителів фізичної культури. Отже, процес формування професійної готовності майбутніх учителів фізичної культури має здійснюватися комплексно, з урахуванням своєчасного оцінювання стану підготовленості за ключовими ознаками, що характеризують формування професійної компетентності здобувачів освіти спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

RESEARCH OF THE MOTIVATION, THEORETICAL AND PRACTICAL TRAINING OF HIGHER EDUCATION ACQUIRES IN THE SPECIALTY 014.11 SECONDARY EDUCATION (PHYSICAL CULTURE)

Livak P. I.

*Candidate of Sciences of Law (Ph.D.),
Associate Professor at the Department of Physical Therapy, Occupational Therapy
and Physical Education
Ukrainian Institute of Arts and Sciences
Institutskaya str., 14, Bucha, Kyiv region, Ukraine
orcid.org/0000-0002-0136-2607
livak777@meta.ua*

Key words: *higher education, competence, practice, teachers, physical education, sports.*

The formation of a modern education system in the field of physical education and sports requires an analysis of approaches to the training of future specialists, which will help outline urgent tasks for its improvement. For this, it is necessary to comprehensively evaluate the directions of formation and development of the future specialist during the period of study at the educational institution. Conducting an ascertaining analysis of the current state of the process of training future teachers in physical culture requires studying actual research of a scientific and methodological nature obtained from open sources. According to the results of the research, it was possible to establish the problem of training future teachers of physical education in specialty 014 “Secondary education (physical culture)”. It consists in the need for continuous formation of professional competence during the period of study at a higher education institution. It was found that the development of a motivational component, which is formed from the decision to enter a specific specialty and develops throughout the entire period of study, is of great importance for the acquisition of professional competence. It has been proven that motivation depends on the mastery of the key competencies of a physical culture teacher of a theoretical and practical nature. It was determined that the theoretical block of training future teachers of physical culture involves gradual mastering of the basics and specifics of physical education of different population groups. It was established that the main attention here should be paid to the formation of theoretical preparation for working with the contingent of those who study in institutions of general secondary education. It was found that the practical block of training should provide for the continuity of the process of mastering practical skills during the entire period of the student’s studies at the educational institution. It was specified that pedagogical practice is of exceptional importance for the formation of practical training of future physical education teachers. Thus, the process of forming the professional readiness of future physical education teachers should be formed comprehensively, taking into account the timely assessment of the state of preparedness according to the key characteristics that characterize the formation of professional competence of students of the specialty 014 “Secondary education (physical education)”.

Постановка проблеми. Процес підготовки майбутніх фахівців сфери фізичної культури і спорту є динамічним, що пов’язано з активним розвитком освітніх технологій під впливом суспільних змін останнього часу. Вдосконалення процесу підготовки майбутніх учителів фізичної культури має бути науково обґрунтованим з огляду на складність та багатогранність їх професійної компетентності. Структура професійної готовності майбутніх учителів фізичної культури формується протягом усього

періоду навчання в закладі вищої освіти, а тривалість цього процесу передбачає динаміку мотивації до навчання в молодих людей, яка є фактором забезпечення сталого розвитку ключових вмінь і навичок. Саме від належного рівня мотиваційної підготовленості залежить можливість опанування здобувачами освіти ключових теоретичних положень фізичного виховання й набуття практичних умінь. Теоретико-практична підготовка майбутніх учителів фізичної культури є ключовим фактором

Таблиця 1

**Компоненти та фактори професійної
готовності майбутніх учителів
фізичної культури**

Компоненти	Фактори
Знання своєї спеціалізації	Цілепокладання
Методична підготовленість	Узгодженість професійної діяльності
Організаторські здібності	Результативність спортивно-педагогічної діяльності
Педагогічна культура	Здатність до професійних комунікацій та взаємодії
Підготовленість до виховної роботи	Здатність до практичної діяльності
Готовність до продовження освіти	Володіння сучасними методами навчання
Сприйнятливність до новацій	Стратегічне мислення та прогнозування
Схильність до науково-дослідної роботи	Інформаційна, економічна та юридична грамотність

Джерело: власна розробка автора

розвитку професійної компетентності здобувачів освіти в період навчання. Поступове формування теоретичної підготовленості має неодмінно підкріплюватися апробацією практичних навичок. Проте на сьогодні встановлено, що протягом навчання мотивація до професійної діяльності в майбутніх учителів фізичної культури має негативну динаміку. Водночас теоретичний блок навчальних дисциплін недостатньо пов'язаний із практичною діяльністю здобувачів освіти в період навчання. Так, є потреба визначення способів покращення системи підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Отже, у процесі навчання має бути забезпечена доступність до якісно організованого процесу професійної підготовки для здобувачів освіти

Мета статті – визначити напрями формування мотивації, теоретичної й практичної підготовленості здобувачів вищої освіти зі спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

Виклад основного матеріалу дослідження.

Для підготовки ініціативних, грамотних, компетентних фахівців, здатних бути успішними в професійній діяльності, важливо формувати в них уміння передбачати тенденції розвитку науки, здатність ухвалювати розумні рішення в нових умовах, виявляти творче ставлення до професії. З огляду на це необхідно систематично розвивати в майбутніх учителів фізичної культури пізнавальний інтерес до дисциплін, що вивчаються, а також формувати потребу в постійному професійному самовдосконаленні й саморозвитку [4, с. 212]. Для підвищення рівня навчально-пізнавальної мотивації майбутніх вчителів фізичної культури як умови вдосконалення їхньої професійної діяльності необхідно застосовувати широкий спектр мотивів – пізнавального й професійного [8, с. 360]. Високий рівень пізнавальних та професійних мотивів студентів першого курсу ще не є гарантією успіху їхньої навчально-пізнавальної діяльності протягом усього періоду навчання в закладі освіти.

Відповідно, важливими завданнями формування мотивації майбутніх фахівців є:

- створення сприятливих умов для формування необхідних навчальних мотивів у здобувачів освіти;
- підтримка високого рівня потрібної мотивації через застосування на заняттях інноваційних методів, підходів та технологій.

Необхідно зауважити, що така робота має здійснюватися з урахуванням компонентів та факторів професійної готовності майбутніх учителів фізичної культури, щодо яких має формуватися мотивація до навчання, професійної діяльності [14, с. 58].

Варто враховувати, що мотиви навчання (комунікативні, соціальні, навчально-пізнавальні, професійні й мотиви престижу) змінюються у здобу-

вачів освіти протягом усього періоду навчання. Так, якщо в майбутніх фахівців 3–4 курсів переважають навчально-пізнавальні мотиви, що виражаються здебільшого в інтересі до дисциплін, що вивчаються, і прагненні здобути нову інформацію, а також глибокі знання, то на першому та другому році навчання роль цих мотивів значно знижена [13, с. 95–96]. Так, оцінюючи та розвиваючи мотивацію майбутніх учителів фізичної культури, необхідно враховувати зміну співвідношення структурних компонентів мотиваційної сфери протягом навчання.

З огляду на особливості мотивації майбутніх учителів можна говорити про її зв'язок із теоретичною підготовленістю здобувачів освіти. Загалом теоретичну підготовку необхідно визначити як спеціально організований педагогічний процес з опанування системи знань про цінності загальносоціальної та фізичної культури в їхньому взаємозв'язку й взаємозумовленості [5; 6]. Основні завдання, які виконують у процесі формування теоретичної підготовленості майбутніх учителів фізичної культури, можна сформулювати так: створити теоретико-методичні передумови й підготовленість для професійного використання знань про цінності фізичної культури; створити методологічні й теоретико-методичні основи забезпечення гармонійного розвитку особистості, використання знань щодо розвитку базової та фізичної культури учнів; створити передумови до самостійного опанування наукових знань про цінності фізичної культури [1; 2].

Узагальненими показниками теоретичної підготовленості майбутніх учителів фізичної культури є володіння [9, с. 794]:

1) основними поняттями, загальноприйнятими у сфері фізичної культури;

2) фактологічними знаннями, які виявляються протягом тривалого часу в професійній діяльності;

3) проблемними питаннями спрямованого використання цінностей фізичної культури;

4) знаннями основних теорій фізичної культури;

5) знаннями принципів організації та реалізації змісту процесів опанування фізичної культури;

6) методами опанування фізичної культури.

Для практики організації та реалізації теоретичної підготовки здобувачів освіти істотне значення має якість дидактичного забезпечення освітнього процесу. Це передбачає ретельний добір засобів, методів, принципів та основних організаційних форм процесу навчання. Проте в процесі формування практичної підготовленості майбутніх учителів фізичної культури спостерігається проблема порушення узгодженості між підкріпленням теоретичних знань та практичними навичками [3; 7].

Педагогічна практика як важливий складник професійно-педагогічної підготовки студентів у галузі фізичної культури і спорту дає змогу інтегрувати теоретичні знання, здобуті під час аудиторних занять, у практичну діяльність майбутнього вчителя [12, с. 398]. Метою цієї практики є сприяння якісній підготовці майбутніх фахівців до самостійного виконання професійних обов'язків у сфері фізичної культури і спорту, розвитку в них професійних якостей та особистісних властивостей відповідно до вимог сучасного ринку праці в цій галузі й залучення їх до професійної діяльності [10; 11].

Структура практичної підготовленості майбутніх учителів фізичної культури має формуватися поступово. Вона має бути узгодженою із забезпеченням набуття здобувачами відповідного рівня теоретичної підготовленості. Для кожного з етапів визначається комплекс взаємозалежних завдань, що ускладнюються від курсу до курсу з урахуванням передбачуваної динаміки професійного становлення студентів. Відповідно від етапу до етапу та всередині кожного з них підвищується складність навчальних завдань, вимоги до якості їх виконання та прояву студентами самостійності у їх розв'язанні. Усередині кожного з основних етапів повинні бути виокремлені більш дрібні структурні одиниці практичної діяльності, орієнтовані на специфіку змісту конкретних розділів (гімнастики, легкої атлетики, спортивних ігор тощо) шкільних навчальних програм із фізичного виховання [15, с. 433].

Отже, якісне виконання сукупності завдань усіх етапів педагогічної практики забезпечить набуття відповідного рівня знань та умінь, які має опанувати спеціаліст із фізичної культури за циклом дисциплін предметного блоку.

Підбиваючи підсумок здійсненого дослідження та спираючись на сучасні вимоги до професійної компетентності вчителя фізичної культури, можна визначити основні шляхи розвитку його теоретичної й практичної підготовленості, що відображено на рисунку 1.

Рис. 1. Напрями розвитку професійної готовності майбутніх учителів фізичної культури*

Джерело: власна розробка автора

Отже, напрями розвитку мотивації й фахової підготовленості майбутніх фахівців перебувають у тісному взаємозв'язку, що вимагає їх постійної реалізації протягом періоду навчання.

Висновки. Здійснене дослідження окреслило напрями підготовки майбутніх фахівців із фізичної культури, що мають бути реалізовані в процесі навчання в закладі вищої освіти для забезпечення належного рівня професійної підготовленості вмотивованого спеціаліста. Проблемним питанням формування підготовленості здобувачів освіти залишається збереження мотивації та переважно недостатнє поєднання теоретичної й практичної підготовки. Результатом дослідження є визначені суперечності, які потребують розв'язання. Це виявляється в необхідності узгодження структури теоретичної й практичної підготовки майбутніх учителів фізичної культури з метою досягнення конкретних структурованих результатів навчання, які визначають професійну готовність спеціаліста. Такий підхід дасть змогу спрямовувати мотивацію здобувачів освіти протягом навчання в напрямі її збереження та посилення через поступове досягнення результативності навчання як фактору становлення професійної майстерності.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці моделі формування мотивації, теоретичної й практичної підготовленості здобувачів вищої освіти зі спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) на різних курсах навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Башавець Н., Фаріонов В., Романенко В., Білогур В., Штурба В. Особливості фахової підготовки майбутнього вчителя з фізичної культури. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 13(27). С. 438–450. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-13\(27\)-438-450](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-13(27)-438-450) (дата звернення: 20.03.2024).
2. Бігун В., Буренко М., Бабаліч В. До питання оновлення змісту форм та методів підготовки майбутніх фахівців у галузі фізичного виховання та спорту України до умов сьогодення: тренди, інноваційні технології. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 9(15). С. 310–324. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-9\(15\)-310-324](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-9(15)-310-324) (дата звернення: 30.03.2024).
3. Власюк Р. Теоретична підготовка майбутнього вчителя фізичної культури на засадах диференційованого підходу. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2022. № 3–4. С. 58–63. URL: <http://doi.org/10.31891/pcs.2022.3-4.8> (дата звернення: 27.03.2024).
4. Демченко В. В. Шляхи формування мотивації до професійного самовдосконалення майбутніх учителів фізичного виховання. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2020. № 189. С. 212–218. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2020-1-189-212-218> (дата звернення: 22.03.2024).
5. Котова О. В., Непша О. В. Структурні компоненти підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищих навчальних закладах. *Науковий вісник Херсонського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2018. № 1(81). С. 164–168. URL: http://eprints.mdpu.org.ua/2050/1/D0%9A%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%9D%D0%B5%D0%BF%D1%88%D0%B0_2018.pdf (дата звернення: 20.03.2024).
6. Котова О. В., Сопотницька О. В. Теоретичні та методичні засади системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до педагогічної діяльності. *Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2020. № 1(332). С. 237–247. URL: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2020-1\(332\)-237-247](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2020-1(332)-237-247) (дата звернення: 25.03.2024).
7. Мороз Ю. М. Сутність педагогічного компоненту в підготовці фахівців з фізичного виховання. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXXVIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Брно, Чехія, 07 листопада 2023 р.)*. Брно, 2023. С. 164–167. URL: <http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-38.pdf#page=165> (дата звернення: 26.03.2024).
8. Сопотницька О. В., Котова О. В. Стимулювання професійно спрямованої мотивації на основі особистісно орієнтованого середовища у майбутніх учителів фізичної культури до тренерської діяльності з ігрових видів спорту. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2022. № 3(351). С. 356–365. URL: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-3\(351\)-356-365](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-3(351)-356-365) (дата звернення: 20.03.2024).
9. Пензай С. Робота з фаховою термінологією у системі підготовки вчителя фізичної культури в закладах вищої освіти. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 13(27). С. 791–800. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13\(27\)-791-800](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13(27)-791-800) (дата звернення: 29.03.2024).
10. Проценко А. А. Роль педагогічної практики у формуванні професійної компетентності майбутніх учителів фізичної культури. *Інноваційна педагогіка*. 2020. № 3(21). С. 92–96. URL: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.3-19> (дата звернення: 20.03.2024).
11. Проценко А. А., Котова О. В., Кириєнко О. Г., Суханова Г. П. Педагогічна практика майбутнього вчителя фізичної культури як основа і критерій його професійної підготовленості. *Actual scientific research in the modern world*. 2022. № 5(4). С. 156–160. URL: http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/12972/1/ilovepdf_merged%20%281%29.pdf (дата звернення: 30.03.2024).
12. Троценко В., Долінін Г. Сучасні підходи до розробки моделі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 2 (16). С. 397–406. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-2\(16\)-397-406](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-2(16)-397-406) (дата звернення: 20.03.2024).
13. Черненко С., Долинний Ю., Олійник О., Гордєєва К. Особливості формування навчальної мотивації у студентів 1–4 курсів за спеціальністю «Фізична культура і спорт». *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2023. № 1(103). С. 91–100. URL: <http://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/284534> (дата звернення: 22.03.2024).
14. Чистякова М., Козак Є., Петров А., Авінов В., Гурман Л., Ладияк А., Воронецький В. Формування мотивації студентів до саморозвитку та самоосвіти. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2021. № 20. С. 57–60. URL: <https://doi.org/10.32626/2309-8082.2021-20.57-60> (дата звернення: 24.03.2024).
15. Шевченко О. В., Мельник А. О. Формування професійних компетентностей майбутніх учителів фізичної культури в процесі виробничої практики. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2021. Вип. 3К (131). С. 432–435. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/35588> (дата звернення: 28.03.2024).

REFERENCES

1. Bashavets, N., Farionov, V., Romanenko, V., Bilohur, V., & Shturba, V. (2023). Osoblyvosti fakhovoi pidhotovky maibutnoho vchytelia z fizychnoi kultury [Peculiarities of the professional training of the future teacher in physical education]. *Nauka i tekhnika sohodni – Science and technology today*, 13(27), 438–450. Retrieved from [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-13\(27\)-438-450](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-13(27)-438-450) [in Ukrainian].
2. Bihun, V., Burenko, M., & Babalich, V. (2023). Do pytannia onovlennia zmistu form ta metodiv pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv u haluzi fizychnoho vykhovannia ta sportu Ukrainy do umov sohodennia: trendy, innovatsiini tekhnologii [Regarding the issue of updating the content of the forms and methods of training future specialists in the field of physical education and sports of Ukraine to today's conditions: trends, innovative technologies]. *Visnyk nauky ta osvity – Herald of science and education*, 9(15), 310–324. Retrieved from [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-9\(15\)-310-324](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-9(15)-310-324) [in Ukrainian].
3. Vlasiuk, R. (2022). Teoretychna pidhotovka maibutnoho vchytelia fizychnoi kultury na zasadakh dyferentsiiovanoho pidkhodu [Theoretical training of the future teacher of physical culture based on the principles of a differentiated approach]. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective – Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, 3–4, 58–63. Retrieved from <http://doi.org/10.31891/pcs.2022.3-4.8> [in Ukrainian].
4. Demchenko, V. V. (2020). Shliakhy formuvannia motyvatsii do profesiinoho samovdoskonalennia maibutnikh uchyteliv fizychnoho vykhovannia [Ways of forming motivation for professional self-improvement of future teachers of physical education]. *Naukovi zapysky. Serii: Pedagogichni nauky – Proceedings. Series: Pedagogical sciences*, 189, 212–218. Retrieved from <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2020-1-189-212-218> [in Ukrainian].
5. Kotova, O. V., & Nepsha, O. V. (2018). Strukturni komponenty pidhotovky maibutnikh vchyteliv fizychnoi kultury u vyshchikh navchalnykh zakladakh [Structural components of training future physical culture teachers in higher educational institutions]. *Naukovi visnyk Khersonskoho derzhavnogo pedagogichnogo universytetu. Serii: Pedagogichni nauky – Scientific Bulletin of Kherson State Pedagogical University. Series: Pedagogical sciences*, 1(81), 164–168. Retrieved from http://eprints.mdpu.org.ua/2050/1/%D0%9A%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%9D%D0%B5%D0%BF%D1%88%D0%B0_2018.pdf [in Ukrainian].
6. Kotova, O. V., & Sopotnytska, O. V. (2020). Teoretychni ta metodychni zasady systemy profesiinoy pidhotovky maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do pedagogichnoi diialnosti [Theoretical and methodological principles of the system of professional training of future teachers of physical education for pedagogical activity]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnogo universytetu im. Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauky – Bulletin of the Luhansk National University named after Taras Shevchenko. Pedagogical sciences*, 1(332), 237–247. Retrieved from [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2020-1\(332\)-237-247](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2020-1(332)-237-247) [in Ukrainian].
7. Moroz, Yu. M. (2023). Sutnist pedagogichnogo komponentu v pidhotovtsi fakhivtsiv z fizychnoho vykhovannia [The essence of the pedagogical component in the training of specialists in physical education]. *Suchasni aspekty modernizatsii nauky: stan, problemy, tendentsii rozvytku: materialy XXXVIII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii – Modern aspects of the modernization of science: state, problems, development trends*, 164–167. Retrieved from <http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-38.pdf#page=165> [in Ukrainian].
8. Sopotnytska, O. V., & Kotova, O. V. (2022). Stymuliuвання profesiino spriamovanoi motyvatsii na osnovi osobystisno oriientovanoho seredovyscha u maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do trenerskoi diialnosti z ihrovyykh vydiv sportu [Stimulation of professionally oriented motivation on the basis of a personally oriented environment in future teachers of physical education for coaching activity in game sports]. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka – Bulletin of Taras Shevchenko LNU*, 3(351), 356–365. Retrieved from [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-3\(351\)-356-365](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-3(351)-356-365) [in Ukrainian].
9. Penzai, S. (2023). Robota z fakhovoiu terminolohiieiu u systemi pidhotovky vchytelia fizychnoi kultury v zakladakh vyshchoi osvity [Work with professional terminology in the system of physical culture teacher training in higher education institutions]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnologii – Scientific innovations and advanced technologies*, 13(27), 791–800. Retrieved from [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13\(27\)-791-800](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13(27)-791-800) [in Ukrainian].
10. Protsenko, A. A. (2020). Rol pedagogichnoi praktyky u formuvanni profesiinoy kompetentnosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury [The role of pedagogical practice in the formation of professional competence of future physical education teachers]. *Innovatsiina pedagogika – Innovative pedagogy*, 3(21), 92–96. Retrieved from <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.3-19> [in Ukrainian].

11. Protsenko, A. A., Kotova, O. V., Kyriienko, O. H., & Sukhanova, H. P. (2022). Pedagogichna praktyka maibutnoho vchytelia fizychnoi kultury yak osnova i kryterii yoho profesiinoi pidhotovlenosti [Pedagogical practice of the future physical culture teacher as a basis and criterion of his professional training]. *Actual scientific research in the modern world – Current scientific research in the modern world*, 5(4), 156–160. Retrieved from http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/12972/1/ilovepdf_merged%20%281%29.pdf [in Ukrainian].
12. Trotsenko, V., & Dolinin, H. (2023). Suchasni pidkhody do rozrobky modeli profesiinoi pidhotovky maibutnikh vchyteliv fizychnoi kultury [Modern approaches to the development of a model of professional training of future physical education teachers]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii – Scientific innovations and advanced technologies*, 2(16), 39–406. Retrieved from [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-2\(16\)-397-406](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-2(16)-397-406) [in Ukrainian].
13. Chernenko, S., Dolynnyi, Yu., Oliinyk, O., & Hordieieva, K. (2023). Osoblyvosti formuvannya navchalnoi motyvatsii u studentiv 1–4 kursiv za spetsialnistiu «Fizychna kultura i sport» [Peculiarities of the formation of educational motivation in students of 1–4 years majoring in «Physical culture and sports»]. *Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu – Humanization of the educational process.*, 1(103), 91–100. Retrieved from <http://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/284534> [in Ukrainian].
14. Chystiakova, M., Kozak, Ye., Petrov, A., Avinov, V., Hurman, L., Ladyniak, A., & Voronetskyi, V. (2021). Formuvannya motyvatsii studentiv do samorozvytku ta samoosvity [Formation of students' motivation for self-development and self-education]. *Visnyk Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka. Fizychno vykhovannya, sport i zdorovia liudyny – Bulletin of Kamianets-Podilskiy National University named after Ivan Ohienko. Physical education, sports and human health*, 20, 57–60. Retrieved from <https://doi.org/10.32626/2309-8082.2021-20.57-60> [in Ukrainian].
15. Shevchenko, O. V., & Melnik, A. O. (2021). Formuvannya profesiinykh kompetentnosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury v protsesi vyrobnychoi praktyky [Formation of professional competences of future physical education teachers in the process of industrial practice]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova – Scientific journal of the M.P. Drahomanov NPU*, 3K (131), 432–435. Retrieved from <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/35588> [in Ukrainian].